

Жобаның атауы, ИРН	ИРН АР09259450 - Қазақстан Республикасы жалпы білім беретін мектептерінің орта сыныптарында "дене шынықтыру" пәні бойынша жаңартылған білім беру мазмұнын іске асыруды ғылыми-әдістемелік қамтамасыз ету.
Іске асыру мерзімі	01.03.2021-31.12.2023
Жоба жетекшісі	п.ғ.д., профессор Ботағариев Тулеген Амиржанович
Реферат	<p>Осы зерттеу тақырыбының өзектілігі келесі себептерге байланысты. Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың қазіргі кезеңінде жалпы білім беретін мектептің барлық сыныптарында білім берудің жаңартылған мазмұнының бағдарламалары енгізілген. Бұл тұжырымдама білім беру жүйесі үшін жаңа бағыт болып табылады, сондықтан оның барлық мазмұның теориялық тұрғыдан түсіндіру қажеттілігі бар. Мұның негізділігі келесіге байланысты. Біріншіден, оның білім беру құрылымына қажеттілігін түсіну керек. Екіншіден, мұны жүзеге асырудың Қазақстан мен Ресейдегі тұжырымдамаларың негізгі бағыттарын түсіну қажет. Үшіншіден, осы тұжырымдаманы одан әрі жүзеге асыруды дамыту қажет болатын бағыттарды түсіну.</p> <p>Жобада Ақтөбе қаласының жалпы білім беретін мектептерінің орта сынып оқушыларының дене жұмысқа қабілеттілік және дене дайындығы дәрежесі; дене шынықтыру педагогтерінің проблемаларды шешу құзыреттілігінің, коммуникативтік және ақпараттық құзыреттілігінің қалыптасуы; білім беру мазмұнының жаңартылған бағдарламасы "дене шынықтыру" пәні бойынша сабақтарда қойылымдық тапсырмаларды өз бетінше жүйелі орындауға орта сынып оқушыларының уәждемелі дәрежесі зерттелетін болады; жоспарлау құжаттарын креативті жобалаудың (ұзақ мерзімді, орта мерзімді, қысқа мерзімді) және оларды оқу процесінде іске асырудың ерекшелігі.</p> <p>Жобаның идеясы келесідей. Қазақстан Республикасы мектептеріндегі білім берудің жаңартылған мазмұнының тұжырымдамасы 2017-2018 оқу жылынан бастап енгізілді. Бүгінгі таңда мұғалімдерге оның элементтерін жүзеге асыру бойынша ұсыныстар ұсынылса да біздің ойымызша, осы механизмді жүзеге асырудың ғылыми-әдістемелік қамтамасыз етілуі әлі де жеткіліксіз жүзеге асырылуда. Дене шынықтыру мұғалімдері және оқушылар үшін іске асырылатын элементтер мен оларды енгізуден күтілетін нәтижелерден ғылыми және әдістемелік тұрғыдан нақты көзқарас қажет.</p> <p>Сондықтан, "дене шынықтыру" пәні бойынша мектеп білімінің жаңартылған мазмұнының құрамдас бөліктерін іске асыруды зерттеу негізінде біз, осы жерде бар кемшіліктерді анықтауға және олардың оңтайлылығын дәлелдей отырып, оның элементтеріне ғылыми-әдістемелік қолдау жасауға тырысамыз.</p>
Мақсаты	<i>Жобаның мақсаты</i> - Қазақстан Республикасы жалпы білім беретін мектебінің орта сыныптарында "дене шынықтыру" пәні бойынша, мектеп білімінің жаңартылған мазмұнын іске асыруда ғылыми-әдістемелік қамтамасыз етуді әзірлеу.
Күтілетін нәтижелер	<ul style="list-style-type: none"> • "Дене шынықтыру" пәні бойынша мектептегі білім берудің жаңартылған мазмұнын іске асыруда ғылыми - әдістемелік қамтамасыз етуді жетілдіру проблемалары белгіленетін болады. • Жалпы білім беретін мектептердің орта сыныптары оқушыларының дене жұмысқа қабілеттілігі мен дене

	<p>даярлығы деңгейін айқындау үшін ЭВМ-де бағдарлама әзірленетін болады.</p> <p>- Анықталатын болады: Ақтөбе қаласының жалпы білім беретін мектептерінің орта сынып оқушыларының дене жұмысқа қабілеттілігі мен дене даярлығының бастапқы дәрежесі; проблемаларды шешу құзыреті, дене шынықтыру педагогтерінің коммуникативтік және ақпараттық құзыреттерінің қалыптасу дәрежесі; білім беру мазмұнының жаңартылған бағдарламасы бойынша "дене шынықтыру" пәнінен сабақтарда қойылымдық тапсырмаларды өз бетінше жүйелі орындауға орта сынып оқушыларының уәждемесінің қалыптасу дәрежесі айқындалатын болады; жоспарлау құжаттарын креативті жобалаудың (ұзақ мерзімді, орта мерзімді, қысқа мерзімді) және оларды оқу процесінде іске асырудың ерекшелігі; Ақтөбе қаласының жалпы білім беретін мектептерінің орта сынып оқушыларын критериалды бағалауды іске асырудың өзіндік ерекшеліктері.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Орта сыныптарда "дене шынықтыру" пәні бойынша мектеп білімінің жаңартылған мазмұнын іске асыруды ғылыми-әдістемелік қамтамасыз ету және оның тиімділігінің математикалық дәлелі әзірленетін болады.
<p>Қол жеткізілген нәтижелер</p>	<p>"Дене шынықтыру" пәні бойынша мектепте білім берудің жаңартылған мазмұнын іске асыруды ғылыми-әдістемелік қамтамасыз етуді жетілдіру проблемалары белгіленді. Қазақстан мен Ресейдің дене шынықтыру білімін бағдарламалық-мазмұндық қамтамасыз етудің бір-біріне өзара әсер ету жолдары анықталды. Оқушылардың физикалық көрсеткіштері мен дене шынықтыру деңгейін анықтау үшін компьютерде бағдарлама жасалды. Орта сынып оқушыларының физикалық өнімділігі мен физикалық дайындығының бастапқы деңгейі анықталды. Бұл көрсеткіштердің мәні спортпен шұғылданбайтын оқушыларға қарағанда жоғары екендігі анықталды. Жас жігіттердің басым бөлігі орташа және орташа даму деңгейінен төмен топқа жататыны, ал қыздардың басым бөлігі төмен және орташа даму деңгейінен төмен топтарға бөлінгені айтылды. Оқушыларда шаңғымен жүгіру; 60 м жүгіру; жүгіруден ұзындыққа секіру және PWC170 шамалары арасындағы жоғары корреляция коэффициенттері анықталды. Оқушылардың физикалық өнімділігі мен физикалық дайындығы шамаларының статистикалық көрсеткіштері анықталды.</p> <p>Анықталған корреляция заңдылықтарының ішінде мыналарды бөліп көрсетуге болады. 5 және 9 сынып қыздарында екінші жүктеме қуаты мен шаңғымен жүгіру арасында ұқсас оң корреляция анықталды. Кері байланыс бойынша бұл үрдіс PWC170 мен орнынан секіру, шаңғымен жүгіру арасында анықталды. Жас жігіттерде бірінші жүктеме күші мен штангадағы тартылу арасында тікелей байланыс анықталды, ал теріс байланыс табылған жоқ.</p> <p>Дене шынықтыру мұғалімдерінде құзыреттіліктің қалыптасуының бастапқы деңгейі анықталды. Дене шынықтыру педагогтерінің құзыреттілігінің неғұрлым төмен деңгейі білім берудің жаңартылған мазмұны жағдайында оның құрамдас бөліктері бойынша, атап айтқанда мақсаттар мен міндеттерді қою; оқыту әдістерін іске асыру; бағдарлама құрамдастарын қалыптастыру; оқушыларды бағалау; ақыл-ой қабілеттерін ашу бойынша байқалды.</p> <p>Оқушылардың ынталандыру деңгейлері бойынша келесі заңдылықтар анықталды. Респонденттердің көпшілігі дене шынықтыру сабақтарына теріс көзқарас пен төмен уәжді анықтады. Респонденттердің үшінші бөлігі дене</p>

	шынықтыруға оң көзқарас білдірді. Оқушылардың мотивациясының ең аз мәні оның жақсы және жоғары деңгейлерінде байқалды.
Зерттеу тобы	<p><i>Жетекшісі:</i> п.ғ.д., профессор Ботагариев Тулеген Амиржанович, индекс Хирша h=2 (Author ID в Scopus – 57202095188; ORCID - 0000-0002-9099-2060). https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57202095188</p> <p>п.ғ.к., доцент Кубиева Светлана Сарсенбаевна, индекс Хирша h=2 (Author ID в Scopus – 57202093444; ORCID - 0000-0001-7426-3039). https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57202093444</p> <p>п.ғ.к., доцент Тиссен Петр Павлович, индекс Хирша h=1 (ORCID - 0000-0002-3486-2712). https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55960123500&eid=2-s2.0-85080957828</p> <p>Физика-математика ғылымдарының кандидаты Ахметова Айымгуль Утегуловна, индекс Хирша h=1 (Author ID в Scopus –57215436259) https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57215436259</p> <p>Срымова Базаргуль Жекебаевна</p> <p>Габдуллин Айбек Бокембаевич, педагогика ғылымдарының магистрі</p> <p>Хакимова Зура Адлановна, педагогика ғылымдарының магистрі</p> <p>Смадияр Мерекй Серикұлы, «дене шынықтыру және спорт» мамандығының магистранты</p> <p>Исабергенова Жұлдыз Тілекқабылқызы, Гуманитарлық ғылымдар магистрі</p> <p>Сарман Ақмарал Досмухамедқызы Гуманитарлық ғылымдар магистрі</p>
Жарияланған жұмыстар тізімі	<p>1. Ботагариев Т., Кубиева С., Мамбетов Н. Теоретические аспекты взаимосвязи физической подготовленности и физического развития школьников средних классов// Взаємодія духовного й фізичного виховання в становленні гармонійно розвиненої особистості. Збірник статей за матеріалами //VIII Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції (Слов'янськ-Краматорськ, 25-26 березня 2021 р.); за ред. проф. В.М. Пристинського, Т.М. Пристинської. Слов'янськ, 2021. 490 с. 50 електрон. опт. дисків (CD-R).- С. 84-89 https://ddpu.edu.ua/index.php/navihatsiia-3/nauka-ta-inovatsii/konferentsii/3288-v</p> <p>2. Ботагариев Т.А., Кубиева С.С., Тиссен П.П., Габдуллин А.Б., Сайтбеков Н.Д. Программно-содержательное обеспечение физкультурного образования Актюбинской и Оренбургской областей // Теория и методика</p>

	<p>физической культуры. – 2021. - №2(64). – С. 6-11. (DOI: 10.48114/2306-5540_2021_2_6).</p> <p>3. Ботагариев Т.А., Кубиева С.С., Габдуллин А.Б., Сайтбеков Н.Д., Хамикова З.А. Теоретические аспекты совершенствования реализации обновленного содержания образования по предмету «Физическая культура» // Теория и методика физической культуры. – 2021. - №2(64). – С. 20-25. (DOI: 10.48114/2306-5540_2021_2_20).</p>
--	---